

DRAUGAS

KATALIKISKAS LAIKRASTIS PAŠVĖSTAS AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ REIKALAMS

VOL. II. (METAI II.)

WILKES-BARE, PA. PA. BALANDŽIO (APRIL) 7 D. 1910 M.

No. 14.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER AUGUST 21st, 1909, AT THE POST OFFICE AT WILKES-BARRE, PA., UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1879

KARĖS LAUKUOSE.

ANTROJI NEDELIA PO VELYKŲ.

Lekcija: I Petr., II, 21—25. — Mylimiausieji: Kristus kentėjo už mus, palikdamas jums pavyzdį, idant sekumete Jo pėdomis. Kursai nusidėjimo nepadarė ir vylius nebuvo atrastas jo burnoje. Kursai, kad jam piktažodžiavo, nepiktažodžiavo; kad kentėjo, negrąsino; bet atsidavė neteisiam teisiančiam. Kursai pats ant savo kūno nešiojo mūsų kaltybes, ant medžio, idant numirė nuodėmėms, gyventumime teisybei; kurio mėlinėms esate išgydyti. Nes buvote kaip paklydusios avys, bet dabar esate atgrąžinti pas piemenį ir jūsų dūšių vyskupą.

Evangelija. — Jon. X, 11—16. — Anuomet tarė Jėzus farizėjams: Aš esu geras piemuo, Geras piemuo duoda savo dūšią už savo avis, bet samdininkas ir kursai nėra piemuo, kurio ne savos yra avys, regi vilką ateinantį ir apleidžia avis ir pabėga, o vilkas gaudo ir išblaško avis. O samdininkas pabėga, jog yra samdininkas ir neturi rupesties apie avis. Aš esu geras piemuo ir pažįstu manąsias, ir mane pažįsta manosios. Kaip mane pažįsta Tėvas ir aš pažįstu Tėvą, ir mano dūšią guldau už mano avis. Ir kitas avis turiu, kurios nėra iš to avininko, ir anas reikia man atvesti, ir klausys mano balso, ir stosis vienas avininkas ir vienas piemuo.

“GERAS PIEMUO.”

“Aš esmi geras piemuo”, sako Jėzus šios dienos Evangelijoje, — “Aš esmi geras piemuo ir pažįstu manąsias ir mane pažįsta manosios. Ir dūšią mano guldau už mano avis”. Šie žodžiai talpina savyje dvejopą pamokinimą. Ne tik kad Viešpatys pažįsta savasias avis, bet ir josios pažįsta savo Viešpatį, atskiria Jojo balsą iš daugelio kitų, Jo klauso ir Jį seką; tikinčiosios avys iš Jo avininko neišsiskiria ir nei nesvajoja iš po globos savo piemens išeiti. Ir jei Piemuo atiduoda savo gyvastį už savo avis, tai ir jos tur būti pasirėžę, reikalui atsiėjus, atiduoti savo gyvastį už Jį, kad ir kažką kenčiant. Šios dienos Evangelijoje pasirodo mums Viešpatys, taip pat, kaip kunigų ir Vyskupų paveikslas, nes jiems Jis pavedė rupestį apie nemarias mūsų dūšias. Jis juos padarė ganytojais, vadovais ir sargais savo vaikelių Bažnyčios avininke. Ir mums Jis įsakė juosiuos gerbti ir jų klausyti, taip kaip Jį patį juose matytam. Ne tik kad ganytojai tur priedermes link mūsų, bet ir mes taip pat turime priedermes link jų. Mes privalome gerbti jų ypatus, klausyti jų įsakymų, prisidėti prie tinkamo jų užlaikymo, šelpti savo bažnyčią, kurią kas šventadienis lankome. Mums reik rūpestingai saugoties link savo ganytojų įžeidimų minčių, nepriderančių žodžių, nepaklusnumų, kaip to visko saugojamės link savo tėvų. Kunigas yra ne tik mūsų ganytojas: mes jam duodame meilų vardą “Tėvas”; tas žodis primena mums Dievą mūsų Tėvą, kuris rūpinasi apie mūsų dūšias, kaip apie brangiausią mūsų turtą. Viens didis Bažnyčios Daktaras pavadino kunigą net “antruoju Kristu”. Kokia įstabi garbė! Ištikro, didelė yra mūsų priedermė daug mels-

ties už mūsų kunigus. Šetonas pašėlusias darė pastangas priešai Viešpatį Jėzų, Jam gyvenant ant žemės. Ir dabar jisai stengiasi priešai Kristų kunigų ypatoje. Argi nežino piktoji dvasia, jog jeigu kunigas nuo Katalikų Bažnyčios atsitrauktų, tai visą avininką turėtų išstatyti savo spąstams ir vyličioms? Todėl kasdien už savo kunigus melskimės, kad jie kaskart, tikresnėje žodžio prasmėje, būtų mūsų ganytojais ir “antrais Kristais”. — “Saugok juos, Jėzau, Saldžiausios Savo Širdies tvirtovėje. Pašvesk juos tenai. Tebūnie jie viena su Tavim ir viena tarp savęs. Palaimink gausiais vaisiais jų darbų, tie kuriems jie tarnauja, te būnie jiems palaima čionai ir amžinu atlyginimu ateityje. — Ištikro, jei tankiai ir karštai melstumės už savo kunigus, butumėm geresni ir laimingesni katalikai. Kas švenčiau meldžiasi, tas mažiau mato klaidų ir mažiau apkalba. Argi liežuvis, kuris apkalba kunigus, meldžiasi už juos? Ar nepaklusna širdis gal būti maldinga? S.

Katalikiškos žinios.

Iki šiol, Siberijoje nebuvo R. Katalikų vyskupo katedros, bet dabar parėjo žinia, kad greitai leike, Omske bus įsteigta R. K. Vyskupo katedra.

Vadovaujant antvyskupiui Amette, Paryžiuje atsiuvo susirinkimas, kuriame dalyvavo 10 tūkst. asmenių. Per susirinkimą vienbalsiai tapo priimta rezoliucija, išreiškianti didžiausį pasipiktinimą dėl persekiojimo Katalikų Bažnyčios Prancuzijoje. Susirinkusieji nutarė visomis spėkomis ginti katalikišką vaikų auklėjimą ir mokslo laisvę.

Paryžiuje, valdžia kaltina kelioliką kunigų už atnaujinimą Redemptoristų zokono.

Kas metas šv. Tėvas, gavėnios laike, priima pamokslininkus ir Rymo bažnyčių klebonus. Laike šių metų priėmimo, šv. Tėvas kreipėsi į pamokslininkus ir karštai patarė, idant jie laike pamokslų atsimintų išguldinėti šv. Tikėjimo teisybę. “Docete” tarė Kristus į Apaštalus, taigi ir jus mokinkite kad jūsų klausytojams nestokuotų reikalingiausių tikybinių žinių. Visiems gi klebonams karštai patarė mokinti katekizmą. “Mano brangūs bendradarbiai, kalbėjo šv. Tėvas, labiausiai paisykite tikybinių žmonių susipratimo.”

Netoli Konstantinopolio (Turcijoje) Kaimelyj Peramos, vietiniai gyventojai graikiškai-pravoslaviško tikėjimo užpuolė ant Katalikiško kunigo, atsiųsto tenai užganapadaryti dvasiškiems reikalams, neskaitlingų katalikų gyventojų. Graikai—pravoslavai apsupo namą, kuriame gyveno katalikų kunigas, ir pradėjo jį griauti ir deginti, kuomet kunigas išbėgo ant gatvės, pradėjo jį

kankinti ir mušti, vilkdami prie jurių, norint paskandinti. Turkų policijai vos nevos pasisekė išgelbėti iš Graikų rankų.

Šv. Tėvas paskyrė kardinolą Rampolli pirmsėdžiu šv. Tamošiaus Akademijos, vieton mirusio kardinolo Satolli.

Minske, (Rusijoje) Apskričio Teismas, perkratinėjo bylą kun. Znoskio ir valstiečio Okolovo, kaltinamų už savvališką perkeitimą pravoslavų koptilėms į Katalikų bažnyčią. Kunigą Znoskį išteisino, o valstietį Okolovą nubaudė 3 mėn. kalėjiman. Koptilėle-gi sugražino pravoslavams.

Laikraščiai iš Lenkijos praneša, kad tarp dvasiškųjų marijavitų, kaskartą aiškiau matosi nesutikimas. Daugelis jų pasekėjų, grįžta atgal prie Katalikų bažnyčios.

KAS GIRDĖTI LIETUVOJE.

Balandžio 30 d. š. m. sukaks 6 metai, kaip lietuviai atgavo spaudą. Viso, dabar Lietuvoj išeina 16 laikraščių, butent:

1) "Draugija" mėnesinis laikraštis, eina Kaune leidžiamas lešomis šv. Kazimiero Draugijos. Redaguoja kun. A. Dambrauckas. Telpa jame moksliai, literatiškai ir kitoki straipsniai. Pakraipa krikščioniškai—tautiška. Telpa jame labai žingeidus skyrius "Lenkų ir rusų spauda apie Lietuvą". Telpa sutraukos visų lietuviškų laikraščių, kritika, poezija. 2) "Viltis" eina tris kartus į savaitę, Vilniuje: Redaguoja A. Smetona ir kun. J. Tumas. Yra tai politiškai—literatiškas laikraštis tautiškoj dvasioj drąsiai užstojantis lietuvių tiesas, ypač Vilniaus gub. 3) "Šaltinis" savaitinis, iliustruotas laikraštis, katalikiškai—tautiškos dvasios, eina Seinuose, Suv. gub. Redaguoja kun. J. Vailokaitis. Labiausiai prasiplatinęs laikraštis. 4) "Vienybė" eina kas savaitę Kaune, šv. Kazimiero Dr-jos lešomis. Redaguoja kun. A. Alekna. Populiariškas laikraštis katalikiškoj dvasioj.

5) "Lietuvių Tauta" eina kartą į metus, mokslo Draugijos lešomis. Redaguoja Dr. J. Basanavičius. 6) "Rygos Garsas" eina Rygoj, du kartu į savaitę. 7) "Rygos Naujienos" savaitraštis, išeinantis Rygoje. Tautiškai laisvamaniškos pakraipos. 8) "Žemdirbys" Dvi-savaitinis laikraštis eina Vilniuje, pašvestas ūkės, pramonės ir pirklybos reikalams. 9) "Vadovas" mėnesinis, organas lietuviškos katalikiškos dvasiškijos. Eina Seinuose. Redaguoja kun. J. Staugaitis, leidžia kun. K. Prapuolenis.

10) "Lietuvaitė" mėnesinis laikraštis, skyriamas moterims. Leidžia Kaune, ratelis lietuvių katalikių moterų.

11) "Vargonininkas" mėnesinis, skyriamas vargoninin-

kams, eina Kaune. 12) "Garnys" Juokų laikraštis, eina Kaune. 13) "Lietuvos Žinios" laisvamaniškas laikraštis skyriamas inteligentijai, eina Vilniuje du syk į savaitę. 14) "Lietuvos Ūkininkas" savaitinis laikraštis, laisvamaniškos pakraipos. Eina Vilniuje. Prie "Lie. Ūk." išeina tris priedai: "Žemė", "Mokykla", "Sveikata", "Liet. Žinios" ir "L. Ūk." turi bendrą redakciją ir administraciją. 15) "Visuomenė" dar neseniai pradėjo eiti Vilniuje. Pakraipa laisvamaniška. 16) "Spindulys" Dvi-savaitinis laikraštis eina Seinuose. Pakraipa, tautiškai-katalikiška.

Beto, Prusuose išeina 8 lietuviški laikraščiai. Visų raidės ne lotiniškai—lietuviškos, bet gotiškos. Visiems lietuvių laikraščiams Prusuose, apart "Birutės" nerūpi lietuvių tauta. Pilni jie visokių valdiškų pranešimų, o labiausiai atsitikimų iš "Kaizerio" gyvenimo, kelionių ir kelių į padanges vokiško "Faterlando".

Didžiojoj Britanijoje ir Skotijoje išeina du laikraščiai "Rankpelnis" ir "Širšės". Suv. Valstijose išeina 17 laikraščių. Lietuviškoj dvasioj svetimos kalbose eina du laikraščiai. Taigi viso labo lietuviškų laikraščių yra 46.

Jaunas lietuvių tautiškas judėjimas, skindamas sau kelią daug turėjo visokių kliūčių ir sunkumų. Kuomet buvo leista 1904 m. spauda, norints nestokavo patriotų, bet stokavo žinovų lietuviškos kalbos, korespondentų, zecerų, ekspeditorių. Kalbų žinovai negalėjo spėti taisyti rankraščius. Zecerai lenkai, rusai žydai negalėjo skaityti lietuviškų rankraščių, kuriuos reikėjo rašyti labai aiškiai. Dabar-gi, net smagu darosi, pamačius kaip per tuos 6 metus išsilavino laikraštininkai, atsirado lietuviai zecerai ir ekspeditoriai.

Lietuvių tauta gali pasigirti nemažu skaičium pragaršėjusių mokslo vyrų, kurių vardai žinomi ne tik Lietuvoj, bet ir už jos sienų.

IV Lietuvių Dailės Paroda Vilniuje jau visa savaitė kaip atidaryta ir išrodo daug puikiau, negu pereitos trys. Kaip rašo "Lietuvos Žinios" kuomet buvo pirma dailės paroda — lietuviai tik džiaugėsi; antra, trečia paroda, tai vis to paties džiaugsmo tаса. Parodoje daugiausiai yra paveikslų mūsų jaunų teptorių Stabrovskio, Čiurlanio, Kalpoko ir Žmuidinavičiaus. Nors juokingai skamba kartais kokio inteligento išsitarimas:

"Šit, ir mes turime savo dailę, savo dailininkus... hm... bra... juk ir mes dabar jau netoli tokie pat... kaip ten prancuzai... lenkai... bra..." Bet koks gilus turinys užvertas, tuose taip lengvai mestuose žodžiuose?...

Tuose žodžiuose guli netik savo dailę pasididžiavimas, bet juose skamba rimtas atbalsis visų tų nežmoniškų kovų, kurias lietuviai pakėlė už savo žmogaus vardą, už savo tautos vardą, už savo gyvavimo tiesą. Tokia dailės paroda, — aiškus parodymas, jog mes sugebame tvirti, sugebame organizuoties... sugebame gyventi kaip tauta. Garbė už tai mūsų jauniems dailininkams, kurie save užmiršdami, erškečių keliu žengdami — vis dėlto, nesiliauja savo tautos turtų didinę.

Lietuviški laikraščiai, ypač Vilniaus "Viltis" pakėlė klausimą skurdaus gyvenimo dvarų darbininkų, ypač vedusių, kurie už labai mažą ordinariją ir algą sta-

čiai parsiduoda save su šeimyna, nes ir jų pačios turi tam tikras dienas dvarui dirbti. Jų vaikai tamsūs, nes dvaruose nėra mokyklų (o kad ir yra kur, tai labai mažai) o darbininkai neišsigali siųsti savo vaikus toliau kur mokyties.

Lenkijoje, taigi ir Suv. gub. pakeltas klausimas apie visutinio mokymo įvedimą. Gminų mokytojams užduota sustayti gminų plenai ir gyventojų surašai, nurodyti, kiek ir kur reikia mokyklų atidengti, idant visi nuo 8 iki 11 metų vaikai galėtų tilpti. Mokykla nuo mokyklos pagal projektą, turėianti būti netoliaus 6 verstų, taip kad vaikai į kiekvieną mokyklą rinksis nuo 3 verstų apielinkės. Manoma tap pat atidengti Suv. gub. dar vieną mokytojų seminariją, nes įvedant visutiną mokymą, neužtektų mokytojų.

Valdžia bijodama, kad lietuviai per lenkus neimtų sparčiau tautiškai susiprasti ir nekryptų prieš rusų tautybės idėją, labai rupinasi apgyvendinti Lietuvą rusais kolionistais. Taip, iš **Šaukenų** (Šiaulių pav.) praneša, kad pernai du patekusių Bankai dvarai Lygšylė ir Leonovka, jau baigiami dalinti rusams sentikiams. Žada apgyvendinti 120 šeimynų. Nors ten bežemių ir mažžemių yra daug, bet nei vienas iš jų negavo žemės. Tik tai nuomininkams (kumečiams) paliko jų seniai nuomojamus sklypus, bet ir tai ant sunkesniu, negu sentikiams išlygų Greitu laiku, turbūt pateks Bankui ir grovo Čapskio dvaras **Berženai**, kur žadama apgyvendinti 300 sentikių šeimynų. **Vilniaus** gub. Bankos žada perleisti rusams 5435 dešimtines.

Tokį valdžios elgimąsi atstovas Bulota labai kritavo savo kalboj Dumoje apie Valstiečių Banko veikimą Lietuvoje.

Jisai kalbėjo, kad lietuviai labai gerai supranta valdžios tikslą, kurį nori pasiekti savo tokiu elgimusi. Biau-ri tai valdžios politika Lietuvoje! Jije nieko bendro neturi su ūkės sutvarkymu, kuriai skraiste valdžia nori prisidengti, — toji politika kelia tik neapykanta tarp atskyrių gyventojų sluogsnų. Bankas turėtų rūpintis lygiai kaip lietuviais, lenkais ir rusais. Tokiu pasielgimu valdžia nepritrauks prie savęs lietuvių, bet tik atstums ir pasidarys sau dar daugiau priešų, kurių juk ir taip valdžia turi nemažai.

Kilo sumanymas tarp šviesesnių lietuvių įsteigti "Lietuvos Banką" žemės perkimui. Labai geras sumanymas ir jeigu tikrai užgimtų toksai Bankas, tai ir pasisekimą turėtų ir naudingą darbą atliktų. Tasyk ir Amerikos lietuviai galėtų siųsti savo pinigus į tokį banką, nes čia tankus bankrūtijimai "bankierių" nuneša jų kruvinai uždirbtus pinigus.

Vilnius.

(Nuo mūsų korespondento.)

Vilnius — Lietuvos sostinė. Bet apgyventas Vilnius daugiausiai žydais, lenkais (geriau sakant ištautėjusiais lietuviais, nes tikrųjų lenkų čia nedaug) ir kitų tautų gyventojais. Lietuvių Vilniuje nedaug. Kiek jų čia yra — sunku pasakyti; spėjama, jog lietuvių Vilniuje yra apie 7—10 tūkstančių. Lietuviai Vilniuje — tai daugiausiai tarnaitės, kiemsargiai, vežėjai, skalbėjos ir

t.t.; intelligentų lietuvių Vilniuje sulyginamai visai nedaug. Ir nestebėtina. Intelligentai lietuviai nors ir veržiasi Vilniun gyventi, bet dažnai turi apleisti jį, negaudami čia tarnybos. Reikia žinoti, kad vyriausybė neduoda Lietuvoje katalikams (na, ir lietuviams kaip tokiems) vietų, prekyba gi čia žydų rankose, o į privatinės įstaigas, kurios yra lenkų rankose, lietuvių irgi nepriima, nes lenkai savuosius palaiko ir jiems duoda vietas. Lietuvių gi nei pirklių, nei pabirkantų, nei pramonininkų nėra, taigi nėra kam ir lietuvių palaikyti. Ir taip, turėk tu, žmogau, nors ir didžiausią norą apsigyventi Vilniuje, negali, nes Vilnius tave, lietuvi, priima šaltai, kaip kokį svetimą ateivį žmogų.

Pažiūrėkime dabar, kaip lietuviai Vilniuje gyvena, kaip jie tarp savęs sugyvena ir t.t.

Liki nebuvo leista spauda, Vilniaus lietuviai neturėjo jokios savo draugijos (nes tai buvo vyriausybės draudžiama), taigi niekur negalėjo susieiti apie reikalus pasitarti, negalėjo pertat išvien dirbti. Neturėjo jie ilgą laiką nei bažnyčios, kurioje pamaldos būtų buvę lietuviškai jiems laikomos. Visose Vilniaus bažnyčiose visos pridedamosios pamaldos (pamokslai, giesmės ir k.) buvo vien lenkų kalba laikomos. Apsigyvenus Vilniuje keltui lietuvių intelligentų (pridursiu, gerų tautiečių), lietuvių reikalai pradėjo čia virsti geroj pusėn. Šitų tai intelligentų rūpesniu tapo išgauta lietuviams nors mažutė šv. Mikalojaus bažnyčia, kurioje dabar visos pamaldos atliekama lietuviškai. Daug vargo turėjo lietuviai, kol išgavo sau bažnytėlę. Bet visgi laimėjo. Gavę bažnyčią, lietuviai jau gavo progą arčiau tarp savęs susipažinti, nes lankydamiesi visi vienon bažnyčion po visam ant šventoriaus galėjo susieiti ir tarp savęs apie lietuvių reikalus pasitarti.

Arčiau tarp savęs susipažinę, pradėjo Vilniaus lietuviai labiau rūpintis ir savo reikalais. Nors viskas lietuviams tuomet dar buvo užginta: negalėjo jie nei knygų, nei laikraščių turėti, nei vakarėlių—spektaklių taisyti, — tečiaus jie gavo ko jiems reikėjo iš Prūsų, taisė slaptus vakarėlius ir t.t.

Nuo 1904 metų lietuvių reikalai dar labiau pagerėjo.

Atgavus spaudą — lengviau atsiduso lietuviai. Tuo įsisteigė jie sau Vilniaus Lietuvių Šelpimosi Draugiją, kuri ir ligšiol tebegyvuoja. Pradėjus eiti lietuvių laikraščiams iš Vilniaus, daug lietuvių intelligentų gavo jų redakcijose, administracijose vietas. Išdygo du lietuvių knygynai (paskiau dar du), dvi lietuvių spaustuvi. Visoms šitoms įstaigoms reikėjo darbininkų. Taigi ir lietuvių skaičius Vilniuje žymiai nuo to laiko padidėjo. Intelligentų lietuvių, kuriuos anksčiau galima buvo ant pirštų suskaityti, dabar kelius sykius daugiau Vilniuje apsigyveno.

Daugiau lietuvių Vilniuje vietas sau gavus ir laisvei lietuviams sužibus, pasirodė lietuviai ir viešame Vilniaus gyvenime. Pradėjo taisyti viešus vakarus—spektaklius, pasirodė viešai dalyvaudami pirmauosiuose rinkimuose Valstybės dūmon, sušaukė Vilniun aną garsųjį didįjį Vilniaus Seimą ir t.t. Veliau įsteigė muzikos ir

dramos draugiją "Vilniaus kanklės" (savaimi dabar nus-tojusią gyvuoti), apšvietimo draugiją "Vilniaus Aušra" (valdžios vėliau uždengta,) lietuvių susivienijimo klubą "Rūta" (jau antri metai kaip gyvuoja.) Turi dabar lietuviai Vilniuje ir savo dviklės mokyklą, kurioje mokosi apie 60 mokinių. Yra taip-pat ir vakariniai kursai suau-gusioms mergaitėms. Susitvėrė taip-pat tarnaičių drau-gija. Bandoma buvo šiemet įsteigti lietuvių darbininkų draugiją, bet vyriausybė jos neužtvirtino.

Dabartiniu laiku Vilniuje išeina šie lietuvių laikraš-čiai: "Viltis", "Lietuvos Žinios", "Lietuvos Ūkininkas", "Žemdarbys" ir "Visuomenė" (o taip-pat lenkų kalba "Litwa"). Yra trys knygynai: "Vilniaus Žinių", Juo-zapo Zavadzkiego ir M. Piaseckaitės—Šlapelienės: dvi lie-tuvių spaustuvi: Petro Vileišio ir M. Kuktos. Sankrovų lietuvių turi vos keletą. Namų savininkų lietuvių yra kelios dešimtys, bet daugiausiai tai smulkūs savininkai; iš stambesnių namų savininkų lietuvių yra vos keletas.

Tiek apskritai imant apie bendrąją lietuvių gyvenimą seniau ir tuoj po spaudos atgavimo ligi šių dienų.

Plačiai apie dabartinį lietuvių gyvenimą Vilniuje, apie jų draugijas, jų veikimą, naudingumą ir t.t. parašy-siu vėliau. Šis mano straipsniukas — tai tiktai kaipo įžanga prie tolimesnių lietuvių gyvenimo Vilniuje apra-šymo.

Vilnietis.

IS LIETUVIŠKŲ DIRVŲ AMERIKOJE.

CARNEGIE, PA.

Jeigu lietuviai reikalauja darbo, tai gali važiuoti į Carnegie, Pa., Čionai reikalauja darbininkų, nes visose dirbtuvėse dirba ant trijų permainų. Yra čia visokių dirbtuvių ir darbą visuomet galima gauti.

Gyvena čionai ir lietuvių burelis, bet visi tamsūs, jo-kių laikraščių neskaito. Jau devyni metai kaip čia gy-vuoja šv. Antano d-tė, narių neperdaug.

"Lietuva".

ROCHESTER, N. Y.

Po gan ilgos žiemos, oras jau atšilo. Kovo 6 d. buvo smarki perkuniya su žaibais. Darbai eina nėblogiausiai ir darbininkų pajieško net per laikraščius.. Daug darbi-ninkų reikalaujama ant farmų ir žadama gerą užmokestį, bet lietuviai nelabai nori dirbti ant farmų, iš priežasties blogo maisto, kurį fermeriai duoda savo darbininkams.

Dirbtuvėse ir pradeda smarkiau dirbti ir, bedarbių skaičius eina mažyn. Taipogi rengia statyti keletą nau-jų dirbtuvių.

Lietuvių čia yra gana daug. Atvažiavus kun. Kassa-kaičiui iš Freeland, Pa., klausyti Velykinės Išpažinties, kortelių numeris daėjo iki 1000. Neužilgo, gal, pradės statyti savo bažnyčią, bet visa darbą trukdo tas, kad vie-tiniai lietuviai labai mažai tam tikslui aukauja.

Skriptynas.

SO. BOSTON, MASS.

Sulig surašo, pradžioje šių metų padaryto, lietuvių

So. Bostone skaitosi 2442 dūšios: vyriškosios lyties 1440, moteriškos 1002. Šeimynų 435, vyrų nevedusių 609, mer-gų 163. Vaikų (žemiau 16 metų) 800. Bernaičių 396 mer-gaičių 404. Šeimynų turinčių po 6 vaikus yra dvi, po 5 vaikus — 24, po 4 — 39 po 3 — 60, po 2 — 97, po 1 — 123 šeimynos. ir 89 šeimynos neturinčios vaikų.

Pasikalbėjimuose savytarpėje lietuviai skaito savųjų 4 arba 5 tūkst. Perdeda. Kaip augščiau matome, tiek nėra.

Žinnesys.

SCRANTON, PA.

Draugijos: Petrinė, Jurginė, Antaninė, ir Joninė an-trą dieną Velykų važinėjo į Pittstoną lietuvių bažnyčios pašventiniman. Anksti išryto (7 valandą) minėtosios draugijos susirinko į paprastą pamaldų vietą. Išklause šv. mišių, draugai su kukardomis ant krutinės, poromis, skaitliu tarsi 600, nuėjo pas Laurel Line stotį, Banero bandai lydinti. Visi mitrus, gražus: vyras į vyrą, nei vienas ne virbalas. Juk tai Scrantono lietuvių žiedas! — anot kunigo klebono išsitarimo. Toji paroda sučiuo-pamai parodė viešai, jog mūsų mieste ne vieni bedie-viai, bažnyčios slopintojai gyvena, kaip tai Scrantonie-čius paprastai aptaria, bet jog čia esama ir skaitlingai susiorganizavusio burelio karžygių už bažnyčią. Augš-tyn užtat širdis, broliai! teaugie skaitlius susipratusiųjų katalikų!

Šv. Antano draugija laikė savo pirmutinį balių tuo-jau po velykų, kovo 31 d., svetainėje "Music Hall". Sve-čių prisirinko pilnutėlė salė, tečiau tarp jų nesimatė kerš-to nei šnairavimos, tik visi ramiai linksminosi, kaip rim-tiems žmonėms pritinka. Svaiginančių gėrimų gana dik-tokai suvartota, tečiau girtų nebuvo matyti. Gryno pel-no, kaip apskaito sekretorius Bielickas, draugija turėjusi apie \$200.00. Iš to gražaus baliaus, kaip draugai, taip ir svečiai pilnai užganėdinti.

Pirmą Velykų dieną Petras Mikliušis atvežė kudikį į krikštą. Grįžtant namo, kada pasuko vežimėlį nuo Theo-dore St. į N. Main Ave. ant skerskelio didysis karas, bė-gas lyg padūkės, pagavo vežimėlį. Kuma su kudikiu lai-mingai išpuolė laukan, be didelio susikulimo, kumas-gi apturėjo sunkias žaizdas galvoje, nustojo žado ir dabar guli kritikiniame padėjime State Hospital'yje. Sužeis-tasai priguli prie šv. Jurgio draugijos Forest City, Pa.

Darbai pas mus šiuo tarpu nelabai gerai eina. Didžio-sios kompanijos taiso brekerius arba juos gerina, todėl nedirba. Mažosios kompanijos dirba, bet maža iš jų nauda — tečiau vis-gi kai-kas išsikrapšto "ant alaus".

Žmogus.

Jis dirbo.

— Toks didelis sveikas žmogus ir kaip tu nesisa-matini elgėtaut. Ar dirbai kur kuomet nors?

— Taip. Dirbau šluotas per peskutinius tris metus kalėjime Joliet.

Iš Amerikos.

Mitrus plėšikai išgavo į krasą Richmond Va., išrėžė skylę kasos duryse ir išnešė pinigų ir krasos ženklelių vertės 100 tūkstančių dolerių. Plėšikai apsidirbo taip tyliai, kad net sargas nieko negirdėjo ir tik ryte atėjus klerkui į darbą, tapo patėmyta vagystė. Plėšikai, turbūt, turėjo vežimą ir arklių, nes negalėjo panešti taip daug aukso ir sidabro. Policija nepataikė ant plėšikų pėdsakio.

Augščiausias Nebraska valstijos teismas, nutarė, kad moteris turi tokią pat tiesą užimti valdišką vietą, kaip ir vyras, jeigu taps išrinkta.

Tula G. Jordon tapo išrinkta valstijos išdininku, bet senasis išdininkas nenorėjo užleisti jai vietos, kol nepasirodys, kad moteris turi tiesą užimti taip svarbią vietą. Tačiau dabar, anot teismo nusprendimo moteris toje valstijoje gali užimti net ir gubernatoriaus vietą, jeigu tik bus išrinktos.

Bažnyčioje sektoje Grace Church, New Yorke, prie kurios priegulbi daugiausiai New Yorko turtuoliai, pereiną nedėdienį tapo surinkta 160 tūkstančių dol. Yra tai didžiausia pinigų suma, kurią kuomet nors surinko bažnyčioje, savanoriai paaukautų.

Trijuose Bostone Mass., priemiesčiuose kartu pakylė didelis gaisras. Nuostoliai labai dideli. Sudegė suvirš 40 namų.

Toledo, Ohio. gyvenanti Pric'ų šeima pranešė, būk jį turinti popieras, parodančias, kad žemė, ant kurios dabar stovi miestas Baltimore, yra jų savastimi. Toji šeima, dabar pasiuntė advokatą į Baltimore, užsiimti tuo dalyku, jeigu toji žemė nebūtų geruoju jiems sugrąžita. Žemės vertė dabar išneša 400 milijonų dol.

Tulas J. T. McRae apskundė farmerį Frank Kuhn ant 10 tūkst. dol. už pavogimą nuo jo pačios meilės. Priesiekusieji nusprendė, kad pačios meilė, kuri pabėgo nuo vyro, ir gyvena su kitu, neverta nė penkių centų.

Samuel Gompers, prezidentas Am. Darbo Federacijos, apskundė gubernatorių valstijos Indiana, už tai kad jisai leidžia gyvuoti vergijai Gary ir Elwoode. Gomperas tvirtina, kad vietinės plieno dirbtuvės esanti vergija ir darbininkai visiškai priegulbi nuo savo darbdavių.

Iš Portsmouth, Va. kalėjimo pabėgo du juodukai, neseniai nuteistu miriop už žudystę ir plėšimus. Pabėgo perpjovę lango geležis. Policija negali surasti.

Prof. Jos. J. Walsh, iš New Yorko laikė paskaitą temoje: "Ko mus mokiama praeitis" ir darodė, kad trylikame šimtmečiuje, darbininkas, uždirbantis 8 centus galėjo lengviau pragyventi, negu dabar uždirbdamas 1.50—

6 dol. kasdieną. Jisai darodė, kad tuose laikuose Anglijoje buvo galima nusipirkti kurpes ir 4 pensus (centus) o įstatymų buvo užginta imti už riebią žasį daugiau kaip penkis centus. Palaiminti laikai, bet jau jie negrįž...

Griaunant senus miesto namus Butler, Pa. darbininkai tarp griuvėsių rado senus dokumentus nuo 1804 metų. Vienas tų dokumentų, yra peticija su parašais 120 piliečių, protestuojanti prieš augštas valgomų daiktų ir gėrimų kainas. Vienas peticijos punktas sako, kad reikalavimas už pietus 25c. valgykloje, 4 centų už kiaulienos svarą, 12 centų už degtinės puskvortę ir 2 dol. už 100 svarų miltų, — yra aiški vagystė ir, kad valdžia turi patraukti atsakomybėn tuos pirklius. Kas žiną ką pasakytų dabar, kuomet kiaulienos svaras 15c. prekiauja ir degtinės puskvortė 1 dolerį?!

Kalbama, kad Cookas, nelaimingas šiaurinio poliaus atradėjas, sugrįžo ir apsigyveno New Yorke. Nieko nepriėmęs ir niekur nesirodąs.

Louisville, Ky. sustreikavo suviršum 1000 moterų ir merginų, dirbančių tabako dirbtuvėse. Streiko priežastis — sumažinimas užmokesties. Streikuojančios laikosi tvirtai ir neprileidžia streiklaužių.

Balandžio 1 d. Chicagoy sustreikavo 7,500 malorių ir dekaratorių. Reikalauja padidinti užmokestį 5c. už valandą. Dabar gauna 55c. per valandą.

Sustojo visos, minkštos anglies kasyklos Illinois Valstijoje. Darbdaviai mano balandžio 11 d. susitikti su darbininku vadais ir padaryti naują kontraktą. Kasyklų savininkai Iowa Valstijoje, patį pakėlė užmokesti, dirbančiams prie pumpų. Indiana valstijoje tikimasi, kad kontraktas bus pabaigtas dviejų šanvėčių bėgyje. Ohio valstijoje visos kasyklos uždarytos ir darbdaviai nę girdėti nenori apie padidinimą užmokesties. Kentucky ir Colorado valstijose, šantikiai esą labai įtempti, abi pusi nę trupinėlio nenori nusileisti. Streikuojanti elgiasi ramiai ir tiki pergalėse kompanijas.

Visokios žinios.

Nauji Syamo dvinukai.

Rumunijoje, netoli nuo Bukarešto, visus užžingeidavo suaugę dvinukai, turinti vienus vidurius. Galvą ir rankas turi skyrium, viena pora kojų yra sulipus, o kita yra priaugus prie nugaros. Tais dvinukais užsižingeidavo daugelis spekuliantų — ir padarė licitaciją. Nupirkę tuos dvinukus, turi mokėti tėvams po tūkstantį dolerių kasmet, per penkis metus. — Dvinukų motina sveika ir turėjo jau dešimtį vaikų. Dvinukai taipgi sveiki ir nėra baimės, kad greitai numirs. Vaiką užvardino Jonų, mergaitę Bazylika.

Mitrus apgavikai.

I kliūbą viešnamis "Excelsior" Ryme atėjo tulas

puikiai pasirėdęs vyras su keleta kitų ir užtikęs kazi-
ziruojančią jaunuomenę, tarė:

— Esmiu policijos kamisorium. Meldžiu nesijudėti
iš vietos. Kiekvienas lai pasako savo teisingą pavardę ir
užsiėmimą.

Įtariamasis policijos kamisorius, konfiskavo pinigus,
arti 50 tūkst. lyrų. Kazirinkai buvo taip nusigandę po-
licijos užpuolimu, kad visiškai neprotestavo. Kamisorius
gi, visus surašęs, tarė:

— Teisybę sakant, turėčiau jus visus suimti, bet kad
paeinate ir turtingų namų, užteks tik pavardžių suraši-
mo.

Pagalios, kamisorius, pasiėmęs konfiskuotus pinigus,
išėjo kartu su savo draugais.

Policija, netikėtai sužinojus apie tą atsitikimą, pra-
nešė, kad jį ten nebuvusi ir, kad tai yra apgavikų dar-
bas.

Pirmas Buddistų vienuolynas Europoj.

Viešėjantis Lugane (Italijoj) buddistas vienuolis
Bhikka Nyautiloka, prikalbinėjantis Europiečius prie
buddaizmo, sumanė įsteigti buddišką vienuolyną gražiam
miške, netoli miestelio Paz, kalnuose Noraggio. Keletas
priėmusių buddaizmą Europiečių prižadėjo pašalpą.

Valstiečių maištas.

Dviejose mažiausiose valstijėlėse Europoj: Monako
ir San Marino, iškylo valstiečių maištas. Didžioji Tary-
ba, turinti įstatymdavėjišką valdžią, norėjo padidinti
mokestis. Tuomi įerzinti valstiečiai, įsiveržė į posedžių
svetainę. Su kariūmėnės pagelba maištą nuramino. San
Marino yra vienatine valstija pasaulyj, laisva nuo sko-
lų, nes jos įeiga uždengia išlaidas. Toj valstijėlėj yra 11
tūkst. gyventojų. Kariūmėnė susideda iš 950 paprastų
kareivių ir 38 apicierių — taigi daro 11—ą dalį visų gy-
ventojų. Kiek kareivių gali išstatyti San Marino laike
"karės" — nežinia. Ne kariavo dar su Monako — vie-
tine valstija, su kurią galėtų kariauti.

Algos pasenusiems darbininkams.

Prancuzijos Senatas 280 balsais prieš 3, priėmė su-
manymą apie algas darbininkams, už kurį Prancuzijoje jau
kovota nuo 1882 metų.

Pinigai algoms pasenusiems darbininkams bus se-
miami iš trijų šaltinių.

1). Iš metinių mokesčių nuo kiekvieno darbininko
1 d. 80c., nuo darbininkės 1 d. 20c. ir nuo nepilnamečių
90c.

2). Iš tokių pat metinių mokesčių nuo darbdavių.

3). Ir iš pinigų, surinktų nuo išpardavimo hažnyti-
nių turtų.

Pirmą metą valdžia turėsianti pridėti savų pinigų
36 milijonus dolerių, sekančiais metais, algų systemai,
įėjus gyveniman po 25 mil. dol.

Algas gaus darbininkai sulaukę 65 metų amžiaus.
Mažiausia bus mokama 80 dol. 80c. per metus (apie 400
frankų).

Iš to naujo įstatymo naudosis 17 milijonų darbinin-
kų, išimant dirbančius ant geležkelių, kasyklose ir juri-
ninkus, kurie jau seniai naudojami iš emerituros.

Taigi dabar Prancuzijoje nėra darbininkų, kurie ne-
gautų senatvėje algos.

Carienė išėjo iš proto.

Dabar tikrai yra žinoma, kad Rusijos carienė, žmo-
na Miko II, apsirgo neišgydomu proto sumišimu. Iš Lon-
dono laikraštis "Daily Mail", labai turtingas dienraštis,
pertat galintis gauti tikriausias žinias, dasižinojo apie tą
ligą iš pasikalbėjimo su vienu caro šeimos nariu.—

Tą ligą didžkunigaikštis užvardijo "sunkia neuras-
tenija", bet kiekvienas lengvai supras, kas tai per ne-
urastenia, kad didžkunigaikštis išsitarė, jogei gydytojai
atsisakė išgydyt. Carienė serga taipogi persekiojimo
manija. Kiekvienas sušnabzdėjimas ją taip įgazdina,
kad jį nežino kur dėtis. Langai ir durys jos kamba-
rio yra drūčiai uždarytos, kad ji negalėtų pabėgti.

Apskūndė už miegojimą.

New Yorko Teismas gvildeno nepaprastą bylą. Ar-
tistė Martha Glaber, per teismą pareikalavo atlygini-
mo nuo tulo Noriko, kursai, kaip jį tvirtino — kasdien
ateidavo teatran ir tenai miegodavo, laike viso perstaty-
mo. Miegantis, taip ją nervuodavo, kad jį kelis syk
turėjo atsisakyti išeiti ant scenos, nepaisant ant bausmės,
kurį turėjo už tai užmokėti. Artiste reikalavo 6 tūkst.
dolerių. Kaltinamas gynėsi nepaprastu būdu. Jisai
pranešė, kad jo naminiai šantikiai yra taip baurūs, kad
jisai namie visiškai negalys miegoti, nes jo pati visokiais
būdais jį persekiojanti. Su tuo tikslu jisai pasisamdė
teatre vietą, kad tenai nors keletą valandų ramiai pa-
miegoti. Teisėjo nusprendimas buvo tikrai Salamoniš-
kas. Jisai nusprendė, kad artiste turi tiesą reikalauti
atlyginimo, bet taipogi pripažino, kad kaltinamasai ne-
paprastų aplinkybių tapo priverstas prie miegojimo teat-
re. O kad tikroji to kaltininkė buvo jo pati, tad teisė-
jas nusprendė jo pačiai užmokėti 400 dol. atlyginimo.

Kiek kainuoja ginkluota santaika?

Buvusios karės ir prisirengimas prie jų, Suv. Valst.
atsiėjo 423 milijonai dolerių, arba 70 nuošim. visos įeigos,
tuom laik kaip kitiems dalykams eidavo tik 181 mil. dol.
arba 30 nuošim. Pastatymas vieno kariško šarvuotlai-
vio atsieina 20 mil. dolerių. Už tų pinigų galima
įsteigti: 1,400 knygynų po 20 tūkstančių dol. kiekviens
Uždėti 7 tūkst. farmų po 40 tūkst. kiekviena. Duoti vi-
dutinį apšvietimą 14 tūkstančių vaikų ir mergaičių, skai-
tant kiekvienam po 2 tūkst. dol.

Už pastatymą šarvuotlaivio pirmos rūšies galima
įsteigti: 50 vidutinių amatninkystės mokyklų, su visomis
prietaisomis, kuriose galėtų mokintis 75 tūkst. asmenių,
arba nutiesti lygų, kaip stalias plentą iš Chicagos į New
Yorką. Arba galima įsteigti dar du tokiu knygynu kaip
Washington, kur yra gražiausias ir didžiausias knygy-
nas visam pasaulyj. Galima būtų pastatyti 40 namų ant
8 lubų, kame galėtų tilpti knygynai, maudyklos, svetai-
nės gimnatiskai, paskaitoms, koncertams ir t.t...

Tarp socialistų.

— Na, ir kaip tau patiko toji prakalbukė, kurią aš
vakar surėžiau?

— Taip, nieko sau, aš pats ją neseniai kalbėjau.

DRAUGAS

**KATALIKISKAS LAIKRAŠTIS
PASVĖSTAS AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ
REIKALAMS**

Eina kas savaitė iš Wilkes-Barre, Pa.

Kaina: metams \$2.00, pusmečiui \$1.00, trims mėnesiams 50 centų. Europoje ir kitur \$3.00

Adresas:

**"DRAUGAS",
314 E. Market Str. Wilkes-Barre, Pa.**

Raštus ir korespondencijas reikia siųsti pas:

**REV. A. KAUPAS,
64 Church Street, Pittston, Pa.**

Su visais reikalais reikia kreipties šitokiu antrašu:

**"DRAUGAS"
JOHN S. LOPATTO, Manager,
314 East Market Street, Wilkes-Barre, Pa.**

"DRAUGAS"

(THE FRIEND)

WEEKLY, published at 314 E. Market St. Wilkes-Barre, Pa.

Subscription: \$2.00 a year, \$1.00 six months, 50 cents three months.

Rates of Advertising on Application.

SKAITYTOJŲ ATYDAI.

Primename visiems "DRAUGO" skaitytojams, kurių prenumerata jau pasibaigė, kad laikas ją atnaujinti, kitaip busime priversti sulaikyti laikraštį.

Ka prisiųs mums prenumeratą už visus metus išauginto tas gaus uždėką gražią knygą vertės 1 dol.

Neapturėjęs nors vieno "Draugo" numerio, nelauk trijų mėnesių, bet tuojaus duokite žinią "Draugo" administracijai.

"DRAUGO" Administracija.

TUSČIAS PASIKESINIMAS.

"Katalikas" pasiryžo papildyti apsirijimo nuodėme. Už auksą pasirinko du katalikišku laikraščiu: "Draugą" ir "Žvaigždę" No. 12 ima nagan abudu laikraščiu ir rašo, ką jis žino ir ko nežino apie kun. Miluą ir kitus lietuvių kunigus. Į tą rašymą įvelta net "Vienybė Liet.", kuri gal mažiausiai už visus lietuvių laikraščius žino apie santykius tarp kunigijos, kun. J. Žilinskas ir net kun. Tumas, kurs juk jokios įtekmės negali turėti an' Bostono antvyskupio! Tr visų kandžioji-

mų, užsipuldinėjimų ir kišimos ir naminius dalykus tikslas yra ne visuomenės gerovė, bet "Kataliko" asmeniškai reikalai. Chicagos organas pasiryžo patušinti S. L. R. K. A. kasą ir savo tikslą bando atsiekti dorais ir nepadoriais įrankiais. "Kat." žino, kad "Žv." turi nemažą šalininkų tarp Sus. narių, ir mato, jog "Draugas" katalikams patinka geriau už kitus laikraščius, — todėl rūpinasi išpaskutinųjų pažeminti abiejų laikraščių vardą: spaudina privatus laiškus, skelbia išgirstus nuo zakristijonų liežuvių, garsina abiejų laikraščių greitą mirimą ir atlikinėja kitokius nepadorumus. Vienatinis atsakymas ant tokių darbų būtų tylėjimas — bet kadangi tie nepadorumai yra tęsiami net po laikraštininkų susivažiavimo, todėl laikome reikalingu pakalbėti kad ir truputėlį apie "Kataliko" etiką.

Laikraštininkų susivažiavimą sušaukė "Kataliko" redakcija. Susivažiavimo tikslas turėjo būti apvalymas mūsų laikraštijos nuo nešvarumų ir apsisaugojimas nuo apgaulinėjimų, užbėginėjimų vienu kitiems už akių ir t.t. Tai-gi galima buvo spręsti, kad "Katalikui" parūpo laikraštijos etika — toji etika, kurios "Katalikui" nuo kelerių metų labai pritrūko. Taip, pritrūko nuo kelerių metų. Štai prirodymas:

Lapkričio 27 d. 1908 m. kauniškės šv. Kazimiero draugijos pirmininkas kun. A. Dambrauskas, parašė kun. A. Kaupui sekantį laišką, kursai šneka pats už save:

"Gerbiamas kunige klebonai,

Šį kartą kreipiuosiu su reikalu neliteratišku. Dalykas tame: Chicago "Katalikas" išleido neseniai "Naujų Skaitymų Knygą Lietuviškoms Moksloinėms Amerikoje. Dalis III su paveikslais". Ta "Knyga" yra tai gyvai perspaudinta "Musų Dirva", kurią šv. Kazimiero Draugija išleido pernai. Visi straipsniai, visi beveik vaizdeliai, eilės ir sakmės ir net padarytos mūsų išleidime klaidos atsirado gyvai atkartotos "Kataliko" leidime. Žodžiu sakant yra tai gyva kontrafakcija arba literatiška vagystė. Šiandien valdybos posėdyje svarstėme, ką daryti. Nutarta kreipties į Tamstą ir prašyti patarimo. Skriauda padaryta Draugijai aiški. Mūsų užmokėjom autoriams 300 rub., Banaičiui apie 2000 rub., o p. Tananevičė perleido mūsų veikalą per savo "Kataliką", paskui padarė iš to atskirą atspaudą ir dabar platina netik Amerikoje, bet siūnia net ir Kaunan. Didesnės begėdystės negali būti. Mūsų nežinome Amerikos įstatų, bet vis-gi manom, kad toks "Kataliko" pasielgimas turbūt baudžiamas ir Amerikos kodeksu. Nes negalimas daiktas, idant išleistą Europoje knygą amerikietis turėtų teisę perspaudinti visą, pakeitęs tik jos antgalvį, išmetęs autorių vardus, pridėjęs porą savų klišių ir apleidęs kur-nė-kur vieną straipsnelį. Todėl būki taip malonus, patarki, ką mums daryti. Bylinėties su "Kataliku" mes nenorėtumėm, bet ir apsileisti visai, mums matos, neišpultų. Valdyba nutarė reikalauti iš "Kataliko" skriaudos atlyginimui minimum 500 rublių, jei sutiks tarties geruoju, o jei ne, tai reikalautume per teismą sugražinimo mums visų iškaščių.

Pradedant bylą, žinoma, reiktų samdyti advokatas, Kiek tai kaštuotų — kokių reiktų dokumentų ir formalistikumų, mes nežinom. Taip-pat nežinom gerai, ar galėtumėm ką išgauti iš p. Tananevičės, jei mes bylą laimėtumėm. Žodžiu sakant, daug ko mes tame dalyke nežinom ir neišmanom, kaip čia pradėti jieskoti skriaudos atlyginimo ir ar verta pradėti tas dalykas. Labai būtumėm Tamistai dėkingi, jei Tamsta teiktu-meisi mus apšviesti ir patarti, ką mes turime daryti šiame padėjime.

Laukdamas Tamistos atsakimo ir t.t.

Kun. A. Dambrauskas”.

Deja! Jungtinių Valstijų įstatymai nedraudžia perspausdinėti svetimo veikalo, jeigu tas veikalas nėra gavęs “copyright” iš Washingtono. P. Tananeviče galėjo pavogti svetimą veiklą be jokios baimės, kad turės už tokį darbą atsakyti teisme, da-gi galėjo pavogtą veiklą pardavinėti tiems, nuo kurių ji buvo pavogęs. Tai-gi visas reikalas tapo paaiškintas kun. Dambrauskui, atsakomai o “Kataliko” visai nekliudyta. Bet jeigu “Kataliko” leidėjas turi nors truputį sąžinės, tai ištiesų turėtų atmokėti nors anuos 500 rub., kurių šv. Kazimiero Draugija reikalavo nuo jo.

Rašome apie tatau jau po laikraštinių susivažiavimo, kurį sumanė pats “Katalikas”. Regimai “Kat.” nenorėjo visai mainyti savo pobūdžio, išaugšto buvo pasirengęs laužyti susivažiavimo nutarimus ir iš pamatų griauti solidarizmą, taip skambiai apskelbtą susivažiavimo pradžioje. Svetimas turtas, svetimas geras vardas ir svetimo gerovė jam ne galvoje. Jau rodosi, pats solidarizmo pajautimas turėtų atgrąžinti “Kat-ą” nuo kenkimo kitiems katalikiškiems laikraščiams. Bet “K—kas” mėgina pražudyti “Žv.” ir “Draugą”, nors privaleėtų eiti su jais išvien. **Taip, mėgina juos pražudyti.** Dėlto drabsto juos purvais viešai ir privatiniai. Ar-gi mes nežinome, ką p. Tananeviče išdarinėjo prieš “Draugą” Wilkes-Barre’uose ir aplinkinėse tuojau po laikraštinių susivažiavimo?... Galima kovoti prieš nuomones, prieš pikta, bet kasti duobes po savo artimu nėra etiškas darbas.

“Kat.” nori įsigauti už organą Sus. L. R. K. A. Jei pasiseks — mes jam nepavydėsime nei truputėlio, lai sau organauja sveikas! Bet bandyti sunaikinti, užmušti, praryti — jei kam toks žodis patinka — kitus katalikiškus laikraščius tai juk nepadoru! Žinoma, “K—kui” būtų labai smagu, kad Amerikoje nebūtų “Draugo” nei “Žvaigždės”, nes tuomet jis neturėtų tikrų arba kad ir išsvajotų lenktininkų. Bet kadangi ir “Dr.” ir “Žv.” gyvuoja, todėl priderėtų eiti su jais lenktynėmis nuopelnais gerais darbais, tikru pasitarnavimu visuomenei ir organizacijai. Bet deja! “K—kui” tokie ginklai kovoje už pirmenybę nežinomi. Chicagos organui rodosi, kad kito pažeminimu save išaugštis, kito sunaikinimu užtikris sau neužpelnytą pirmenybę. Tik štai tokie darbai kai-kada neišduoda pageidaujamų vaisių. Senas priežodis sako: nekask kitam duobės, nes pats į ją įpuls. “K—kas” save beaugštindamas, o kitus laikraščius bežemin-

damas, gali pasijusti užpakalyje — da—gi nežinos, kaip tatau atsitiko; jo leidėjas, besijuokdamas iš artimo ir besirodydamas žmoneliams automobiliuose (mat, žiūrėkite, kas aš esu!), gali išnetyčiu pats juokams išsistatyti... Tai sakome tik persergėjimui.

Pradėjome nuo primetimo “K—kui” noro apsirgti (apsirijimas yra viena didžiųjų nuodemių), paskiau prirodėme, jog tas pats “K—kas” jau yra apsirijęs svetimais veikalais (šv. Kazimiero Draugijos išleidimu) — ir užbaigiame prižadėjimu, jog “Draugas” nesiduos savęs praryti Chicagos krokodiliui. P. Tananeviče praverėtų didesnis atsargumas, o dorybės užlaikymas savytarpiniuose susidurimuose laikraščio su laikraščiu kaip-gi tikėtų tiems, kurie šaukė laikraštinius susivažiuoti ir išrasti kelius laikraštijos etikos pakėlimui!

Jei Brooklyno susivažiavimo nutarimus šitame strapsnyje truputėlį sulaužėme — tai privertė mus prie to susivažiavimo sumanytojas.

DAR APIE VALPARAISO.

Skaitydamas laikraščiuose taip nesutinkančias nuomones apie Valparaiso universitetą, negaliu toliau bekęsti, maniau busiant ne pro šalį aprašyti mano patyrimus tame universitete taip, kaip jie buvo.

Bus jau treji metai, kaip prisiklausęs nuo tautiečių ir prisiskaitęs baisių garsinimų laikraščiuose apie minėtąjį universitetą, nurašiau pas viršininką H. B. Brown’ą, klausdamas, kiek jis turi lietuvių savo įstaigoje ir kokia yra jo toji skelbiama mokykla. P. Brown tuojau atsakė, kad turis 100 lietuvių, ir kvietė, idant, atvažiuavęs į Valparaiso, eičiau pas jį patį, nes mat duosias man asmenišką priežiūrą. Prie to, lietuvių begirdamas, prisiuntė man ir kataliogą, pilną labai stebuklingai skambančių pagarsinimų. Paklausiau, patikėjau. Nes kaip-gi netikėsi gražiai skambantiems žodžiams! Nuvažiuavau į Valparaiso. Štai ką tenai radau:

Universitetas kaip universitetas; jo triobėsiai užima daliukę Valparaiso miestelio. Vieta daili, ant kalnelio, arti ežerelio. Miestelyje gyvena studentai, keli turtuoliai ir farmeriai. Nuvažiuoti į Chicago ima iš čia vieną valandą.

Studentų universitete 5000, tai-gi ir triobėsiai yra dideli, nors juose nėra užtektinai vietos visiems studentams. Be ko, didesnė dalis studentų gyvena ir valgo privatiniuose namuose. Tie namai yra kimšte prikimšti mokiniais. Jų savininkai iš kambarių perleidimo studentams ir gyvena. Tuose privatiniuose gyvenimuose visaip su studentais darosi, nes jie nevienodo amžiaus, įvairių nuomonių abiejų lyčių, o priežiūros permaža. Matyti jog čia užmirštas senas patarimas:

“A little learning is a dangerous thing;
Drink deep, or taste not the Pierian spring”
(Truputis mokslo pavojingas daiktas;
Gerk iš gilumos arba visai neragauk iš mokslo šaltinio.)

Man teko apsistoti tokiuose namuose, kur mažai te-
galima buvo miegoti per vaikinų ir merginų linksnumą.
Kad tėvai tik žinotų kokiais lekcijoms kai-kada ima jų vai-
kai!...

Galima gauti pigiai kambarį, bet tik pas varginges-
nius žmones ir apleistuose namuose; tenai žiemą peršal-
si, o vasarą suvirsi. Pačiam reikia pirkties lempą, ke-
rosiną, pečių, malkas ir t.t. Kartais ir bent kokia vieta
sunkiai gaunama. Mane vedžiojo pusę dienos, kol at-
radome pastogę už 65 centus už savaitę. Su valgiu ir-gi
bėda: mokins iki pabaigia mokslą apeina visas valgyk-
las — mat visose vien tik... skanumynai.

Lietuvių skaičius Valparaisoje sunku sužinoti —
spėjama apie pusantro šimto asmenų. Jie pasidalinę į tris
partijas: socialistų, katalikų ir bepusių, bet turi vieną
tik Literatūros Draugiją, kuri laiko suėjimus sykį į sa-
vaitę. Tuose suėjimuose kas ką nori, tą kalbą, deklia-
muoja arba diskutuoja. Vieną dieną vienas kalbėtojas
pradeda savo kalbą žodžiais: "Manau, kad mes, kaip
lietuviai, esame visi katalikai" ir varo kalbą toliau to-
kioje dvasioje, bet kita sykį atsistoja kitas ir pradeda
peikti katalikų bažnyčią ir nepripažįsta, kad krikščionybė
būtų kiek nors gero nuveikusi žmonijai... Šituose
susirinkimuose viešpatauja vienas prisakymas: "Čia pa-
tis vieni galime šnekėti, ką norime, tik nereikia leisti kal-
bų kitiems, daugiausiai-gi privalome garsintis po lai-
kraščius". Mat kaip vieni, tai nereikia duoti gero pa-
vyzdžio viens kitam nei doros įsakymų nei krikščionybės
mokslo paisyti — o šiaip jau težinie mus žmonės vien iš
geros pusės!...

Valparaiso universitetas yra protestonų mokykla.
Apie tatau užtylima garsinimuose. Taip-pat užtylima, jog
tik šeštoji tennykščių lieuvių dalis telanko bažnyčią. Ga-
lybės gerų katalikų atvažiuoja į Valparaiso ir pamatę,
kad ne jiems čia vieta, grįžta atgal. Kiti ilgai ir-gi čia
nebūtų, jeigu nebūtų užsimokėję už mokslą už visus me-
tus išaugšto. Suprantama, dideliame buvyje rasi ir ge-
rų katalikų, kurie čia nori užbaigti terminą; rasi ir to-
kių, ką taisosi į kunigus. Bet daugelis išmoktųjų jauno-
dienose poterių yra užmiršę, o pasitaiko net taip neži-
nančių savo tikėjimo dalykų, kad jeigu jiems kas pasa-
kys, būk visi šventieji buvo karaliais, tai jie ir tiki (na,
nėra ką daugiau besakyti apie tokių "studentų" augštą
mokslą! Red.). Daugelis užsilieka Valparaisoje dėlto,
kad nežino, jog Amerikoje yra kitos pigios mokyklos
(nuo 110 iki 500 dol. metams).

Sunku rašyti prieš vietą, kurioje esi perleides šiek
tik laiko, ir prieš pažįstamus, su kuriais esi suėjęs toje
vietoje į artėsius santykius. Bet mes vis per ilgai ty-
lėjome, vis nedrįsime perspėti katalikų jaunuomenę prieš
vietą, kurią taip augštai giria socialistai, laisvamaniai,
korespondencijų rašytojai ir protestonų knygų platinto-
jai. Ne vienas mūsų (buvusiųjų arba dabartinių Valpa-
raisos mokyklos lankytojų) butumime jau seniai išparo-
dę, kas čia darosi, bet vis bijomes, kad mūsų "draugai"
nepaimtų mus ant liežuvio, nepradėtų iš mūsų juokties,
mūsų žeminti. Bet ne, tie "draugai" nėra visai mūsų
draugais. Pakalbėk su vienu-kitu apie bažnyčios lanky-

mą. Ką nuo jų išgirsi? — "Neinu, girdi, į bažnyčią dėl
man vienos težinomos priežasties (for cause), bet esu ka-
talikas, kaip ir tu". O kokia toji jam vienam težinoma
priežastis? — Kunigai lupikai, kunigai draudžia nuo
mokslo, kunigai neduoda gero pavyzdžio!... — tie visi
žodžiai, kuriuos jis išgirdo nuo pusiamokslio drango ar-
ba perskaitė neįsigilinusį į mokslo paslaptį raštininkų
rašteluose. Tiesa, socializmas puola žemyn Valparai-
soje. Bet kas iš to! Išgirsi nuo nei vieno šitokių žodžių:

"Pirmiau buvau karštas katalikas, paskui smarkus
socialistas, o dabar įgijau plačias pažiūras: aš, brolau,
pradėjau tikėti į... gamtą". Tai tau ir devintinis! Žmo-
gus nustojo tikėti į Dievą, išsižadėjo socializmo ir apsi-
rinko sau už dievaitį gamtą, apie kurią supranta tiek,
kiek pirmiau suprato apie socializmą ir t.t. Apmainymas
tikėjimo į Dievą ant tikėjimo į dalyką, apie kurį nei men-
ko mokslo studentas nei gamtos tyrinėtojas neturi tikro
supratimo, vadinasi "plačiai žiūrėti"!...

Štai kas Valparaisiečiams, reikalinga! Jiems reika-
lingas tėvas Kazimieras, kapucinas. Lai jis juos aplan-
ko, duoda jiems misijas; lai pamokina tikėjimo tiesų, ku-
rių daugelis jų yra užmiršę arba kurių niekados ne-
buvo žinoję, — žodžiu, lai apšviečia juos tikybiniuose da-
lykuose. Tuomet gal išnyks iš jų tarpo studentai, kurie
po 10 ir daugiau metų nėra buvę bažnyčioje, ir tokie,
kurie neatlikinėja savojo tikėjimo priedermių. Katalikai,
atsikvieskite pas save misijonorių, sumeskite jam kelio-
nei, o turėsite naudą patį sau ir išklydusias aveles ga-
lėsite dar atvesti ant gero kelio. F. V.

ANT KIEK SVARBUS 13-tas SURAŠAS GYVENTOJŲ SUV. VAL., YPAČ DĖL LIETUVIŲ.

Pereituose metuose Kun. Žilinskas sumanė suskai-
tyti, kiek Lietuvių yra Amerikoje? "Lietuva" tam tyčia net
ir žmogų paskyrė skaitlines sutvarkyt. Gabrys ir rank-
vedį parašė kaip statistikos tur būt tvarkomos. Bet kas
iš to išėjo?... Niekas. Nes kas galėjo surašyti ir suskai-
tyti Lietuvius, išsisklaidusius po Colorado, Arizona, Ca-
lifornia, ir kitas tolimas valstijas S. V.? Kas suskaitys
tuos pavienius gyventojus ir darbininkus ant farmų? O
tokių yra ne mažai.

Taigi ši-met S. V. valdžia šį darbą dėl mūsų atliks,
nes darys surašą visų gyventojų S. V., tame ir Lietuvių.

Kitais metais, kada surašas S. V. gyventojų buvo da-
romas, Lietuviai buvo užrašomi maskoliais arba vokie-
čiais, ši-met, gi, kadangi Chicagiečiai pasidarbavo, gau-
tas paliepimas iš Washingtono, "Lietuvius" gimusius
krašte žinomam kaipo Lietuva, užrašyti "Lietuviais".

Dabar gi mums Lietuviams reik tik pasistengti, kad
Lietuviai Lietuviais ir pasiduotų surašuose, nes priešin-
gai, jeigu mažas skaitlius Lietuvių pasirodys, tai ir vėl
Lietuvius priskaitys prie Maskolių arba Vokiečių ir vėl
mes nežinosim, kiek Lietuvių yra Amerikoje.

Jeigu visi Lietuviai Lietuviais pasiduos, tai iš šių
metų surašo mes dažinosime netik, kiek Lietuvių yra S.
V. bet taipgi žinosime kiek vyrų ir kiek moterių ir kokio
amžiaus. Dažinosime kiek vedusių, kiek pavienių, kiek
našlių ir kiek persiskyrusių porų; dažinosime kiek vaikų

ir koks nuošimtis mokyklose. Dažinosime kiek darbda-
vių, darbininkų ir bedarbių; dažinosime kiek moka skai-
tyt, rašyti ir angliškai kalbėt. Taip-pat žinosime kiek yra
tokių, kurie turi savo namus ir farmas, ir kiek Lietuvių
randas moka.

Kad tai dažinot, gale Balandžio mėnesio į kiekvienus
namus ateis žmogus nuo Valdžios pasiūstas ir klaus:

1. — Kaip tavo vardas?
 2. — Kiek metų turi?
 3. — Ar vedęs, ir kelintą kartą; esi vedęs: ar naš-
lys, ar persiskyręs su pačia, ar pavienis?
 4. — Kiek metų gyveni su paskutine pačia?
 5. — Kiek vaikų turėjot?
 6. — Kiek vaikų mirė?
 7. — Kur esi gimęs?
 8. — Kur tavo tėvas ir motina yra gimę?
 9. — Kokiuose metuose atvažiavai į Ameriką?
 10. — Ar turi Amerikoniškus pilnus popierius, ar tik
pirmus, ar jokių neturi?
 11. — Ar kalbi Angliškai?
 12. — Kokioj dirbtuvėj dirbi?
 13. — Koki darbą dirbi?
 14. — Ar buvai be darbo 15-toj Balandžio (surašo
dienoj)?
 15. — Kiek sąnvačių buvai be darbo per ištisus 1909
metus?
 16. — Ar dirbi už algą; ar samdai kitus pas save
dirbt; ar dirbi tik pats sau?
 17. — Ar moki skaityt
 18. — Ar moki rašyt?
- jeib kokioj' kalboj'
19. — Ar lankei mokyklą po Rugsėjo 1-ma, 1909 m.?
 20. — Ar gyveni savam name? Ar samdai?
 21. — Ar turi mortgagių ant savo namų?
 22. — Ar turi farmą arba namus?
 23. — Ar dalyvavai karėj 1864 m.
 24. — Ar esi neregys?
 25. Ar esi kurčias ar nebylys?

Ant šitų visų klausimų kiekvienas privalo teisingai
atsakyti. Jeigu gi sakytų neteisybę, arba neatsakytų
visiškai ant virš minėtų klausimų tai užsitrauks ant sa-
vęs S. V. teismą ir bausmę.

Dėlto pertikrinimui kad jusu teisingi atsakimai ne-
bus panaudojami ypatingiems reikalams ir, kad neižeis
jūsų gerovės ir kad statistika nieko bendro neturi su tak-
sais, kariūmene, ateivyste, laukimu mokyklos ir kitais
klausimais tai žemiau tilpusį apskelbimą Prezidento S. V.,
kuris tą aiškina meldžiu perskaityti.

Lietuviams šiame surašo laike turi rūpėti, kad visi
Lietuviai Lietuviais užsirašytų, idant įgyt sau atskirą dël
Lietuvių rubriką.

Surašinėjimas prasidės 15-ta Balandžio ir miestuose
turinčiuose virš 5,000 gyventojų trauksis ne ilgiaus kaip
dvi sąnvaite, o sodžiuose ir mažuose miesteliuose turi but
užbaigta iki 15-ta Gegužio.

Pirm negu surašinėtojai ateis į namus gausit lakštą
popieros su klausimais ir ten bus vieta atsakymams. —
Yra pageidaujama kad kiekvienas turētu surašę atsaky-

mus ant viršminėtų klausimų, ir palikti juos namie, o
ypač tie kurie nesitiki būt namieje dienos laike.

J. P. Varkala Ph. B.

assist. Supervisor of 1st Distr. of Ill.

U. S. Cens. Bureau.

1-mo Balandžio 1910 m.

University of Chicago Settlement.

NUO PREZIDENTO SUV. VALSTIJŲ AMERIKOS, APSKELBIMAS.

Kadangi, pagal Kongreso aktą, patvirtintą Liepos
(July) 2 d. 1909 m. Tryliktoji Dešimtmetinė Suv. Valsti-
jų statistika turi buti padaryta, pradedant balandžio 15
d. 1910 m. ir,

Kadangi teisingas suskaitliavimas gyventojų kas de-
šimtį metų yra reikalaujamas Suv. Valstijų konstitucijos
apsprendimui atstovavimo įvairių Valstijų atstovų Rui-
me, ir

Kadangi yra labai svarbu visų žmonių reikalams
Suv. Valstijose, idant šitas surašas būtų pilnu ir teisingu
pranešimu apie šios šalies turtus ir gyventojus.

Todėl, aš William Howar Taft, Amerikos Suv. Vals-
tijų prezidentas, šiuomi pranešu ir apreiškiu, jog anot
viršminėto akto, kiekvieno žmogaus priederme yra atsa-
kyti ant visų klausimų, patilpusių statistikos lape, ly-
tinčios jį ir tą šeimyną, prie kurios jisai priguli, ir apie
ūkę jo arba jo šeimynos apgyventą, ir jog kiekvienas
suaugęs žmogus, atsisakęs tai, padaryti, papuola po baus-
me.

Statistikos tikslu yra vien įgyti visutinas statistiš-
kas žinias apie gyventojus ir šalies turtus. Statistika nie-
ko bendro neturinti su apmokesčiavimu su kariauna, arba
prisiekusiųjų tarnysta, su priverstinu lankymu, su atei-
vystės sutvarkymu, arba su priverstinu pildymu bent ko-
kių tautiškų valstijos, arba vietinių įstatymų, ar paliepi-
mų, taipogi joks žmogus negali turėti bent kokio nuos-
tolio, suteikdamas reikalaujamas žinias. Taipogi nepriva-
lo būti jokios baimės atidengime, lytinčiame bent koki
pavienį žmogų, ar jo reikalus. Dėlei tikro apsergėjimo
teisių ir reikalų žmonių suteikiančių žinias, kiekvienam
statistikos raštinės valdininkui yra užginta po sunkia
bausme, atidengti bent kokias žinias, kurios gali ateiti
jo žinion.

Dėlto, aš uoliai raginu visus žmones atsakyti umai,
pilnai ir rupestingai ant visų klausimų, užduodamų jiems
enumeratorių, arba kitokių statistikos raštinės valdinin-
kų, ir tuomi prisidėti nors maža dalia prie atlikimo šio
didžio ir reikalingo visuomeniško darbo.

Šio reikalo liūdijimui, aš padedu savo parašą ir lie-
piu pridėti Suv. Valst. antspaudą.

Duota mieste Washington, penkioliktoje Kovo die-
noje, Viešpaties metuose tūkstantis devyni šimtai de-
šimtuose, ir neprigulmybės Suv. Valstijų Amerikoje šim-
tos trisdešimts ketvirtuose.

Wm. H. Taft,

P. C. Knox,

Valstijos Sekretorius.

DEGTINĖ

VIENAVEIKSMIS SCENOS VAIZDELIS.

Lenkiškai parašė

KAZIMIERZ GÓRALCZYK.

Lietuvių kalbon vertė

ADOLPAS VĖGELĖ.

ASMENS.

Kandora, ūkininkas.

Salomėja, jo žmona.

Onutė

Petrukas jū vaikai.

Magdutė

Stasys, Salomėjos brolis.

Šaltiūšius.

Simas

Pranas jauni vaikinai.

Juozas

Kaimiška grįčia Kandoros namuose, — paprasti baldai; matyti neturtas.

SCENA 1.

Salomėja, Petrukas, Magdutė.

Petrukas. Mamyte, duok man nors trupinėlį duonos; taip man negera, kad nebeturiu nei kur dėties.

Magdutė (sėdi ant lovos). Mama, mamyte, duok gi man nors bulvę, nes viduriai kaip vilkas staugia.

Salomėja. O Dieve! pastiprink mane, kad galėčiau visus tuos vargus perkėsti. Palaukite vaikeliai, sugrįš tuojau Onytė ir atneš duonos. Kokia aš nelaiminga moteriškė, vaikai alkani, neturim kuo jų papenėti; paskutinė jau bėda, jei nėra namuose nei truputėlio duonos.

Magdutė. Valgyti!

Petrukas. Mamyte, valgyti!

Salomėja. Palaukite, vaikeliai, nebekankinkite manęs. (Verkia) Nelaiminga, vargšė aš našlaitė! Mano Dieve, švenčiausioji Panele, susimylėkite ant manęs.

SCENA 2.

Tie patys, Onutė.

Onutė (jeina apsiverkusi, atsistoja prie durų ir tyli).

Salomėja. Jau pasiūsti tave kur nors — tai gyva bėda; vaikai prašo valgyti, tik-ką neužkankino manęs, o tu nuėjai ir sėdi ten. Na, duokgi tą duoną, kogi stovi prie durų, duokgi greičiau!

Onutė (verkdamas). Mama... mano mamyte... aš neatnešiau duonos.

Salomėja (persigandusi). Ką?

Onutė. Neatnešiau.

Salomėja. Jukgi daviau tą skarą, kuri daugiau ne dešimties duonos kukelių verta.

Onutė. Nuėjau karčemon ir prašiau žydo, kad duotų man duonos ir bulviu už tą skarą, bet jis kaip tik pamatė tą skarą, pagriebė man ją iš rankų ir sušuko: tavo tėvas... tas girtuoklis (verkia) išgėrė pas mane bargan degtinės daugiau kaip už du rubliu... ir tol neatiduosiu tau skaros... kol net... užmokės man skolą.

Salomėja. Dieve! o vaikai?

Onutė. Prašiau... kad duotų nors truputį duonos... bet kur tau, išstumė mane už durų.

Salomėja. Ką gi aš duosiu dabar vaikams valgyti... prakeikta degtinė, ji visame kalta.

Petrukas. Mamyte, duok man duonos, užtat aš užaugęs neikuomet negersiu degtinės.

Salomėja. Reikėjo tau užėiti pas Marunienę, gal ji nor truputi duonos būtų paskolinusi.

Onutė. Buvau ir pas ją, bet ir ji nedavė, tik išbarė, sakydama, kad girtuokliams nieko neduosianti.

Salomėja. Vargas man našlaitėi (verkia). Vargšai našlaičiai, kągi aš su jumis darysiu.

SCENA 3.

Tie patys, Šaltiūšius.

Šaltiūšius. Tegul bus pagarbintas Jėzus Kristus.

Salomėja. Per amžių amžius. Amen.

Šaltiūšius. Kaip gyvuoja Kandoriene?

Salomėja. Blogai, kaimyne: štai, vaikai verkia valgyti, o neturiu ko jiems duoti.

Šaltiūšius. Taip, kaimynėle, esti pas kiekvieną girtuoklį; jei tamstos vyrai negertų, nebadautų vaikai.

Salomėja. Nekaltinkite jo, kaimyne, Dievas užleido ant jo nelaimę, bet jis dar susipras ir pasitaisys.

Šaltiūšius. Pasitaisys jums... gražiai... argi jis neturi proto, kad taip gerti ir gerti... neatsižiūrint nei į Dievą, nei į save, nei į vaikus...

Salomėja. Juk žinai, kaimyne, kad seniau jis negėrė... tik du metu juk kaip pradėjo gerti.

Šaltiūšius. Žinau, kad tai buvo doras ir darbštus žmogus, nes kitaip senis Gryva nebūtų leidęs už jo savo dukters ir nebūtų davęs, tiek kraičio, bet kaip susidėjo su Kliškiu iš Malinuvkos, kaip pradėjo važinėti su juo per turgais ir atlaisais, tai ir ūkį apleido. Jei aš būčiau tamstos vietoje, aš jį iš namų išvyčiau; juk tai tamstos tėviškė! ir kaipgi galima leisti girtuokliui viską pragerti, o pačiai su vaikais tokį vargą vargti.

Salomėja. Ką tamsta kalbi. Kaipgi aš galėčiau išvyti iš namų savo vaikų tėvą.

Šaltiūšius. O kaip jis gali tamstą ir vaikus taip varginti?... Kasgi pasidarė su jūsų ūkiu? turėjote porą arklių, trejetą karvių, visus ūkio įrankius, vežimus, plūgus, akėčias, o kur šiandien visa tai? Juk tai didžiausias nusidėjimas: tokia gera žemė stovi šiandien nearta, nesėta; skolų ligi ausių, mokesčiai neišmokėti, o prie to ir

žmonės blogai į jus žiūri. Atminkite taip-pat ir tai, kad už skolas ir mokesčių už žemę neišsimokėjimą gali perduoti jūsų žemę. O tuomet kas bus? Reikės eiti elgetauti!

Salomėja (verkdamas). Ak, aš nelaiminga!

Šaltiūšius. Neverk, kaimynėle, ką tai padės! Štai, buvau pasiėmęs laukan užkandžio — duonos ir truputį sūrio — imk tai ir duok vaikams, tegu nors truputį pasistiprina.

Salomėja. Nelaimė mano... ir ką aš dagyvenau... kad kaip elgeta iš svetimų rankų žiūrėtis... (dalią vaikams duoną.)

Šaltiūšius. Neverk, nusiramink, kaimynėle, Dievas mielaširdingas... paguos jus, o tai, ką aš jums duodu, juk ne išmalda. Žinau tamstą, kaimyne, nuo pat mažens, nesigėdyk priimti iš manęs, nes daviau tai kaip geras kaimynas, dar atsiėsiu jums truputį pieno ir bulvių, kaip tik pareisiu namo, o jei jums nesmagu tai, atidirbsite man.

Salomėja (bučiuodama jam ranką). Ačiu, kaimyne, už pagelbą nelaimėje.

Šaltiūšius (traukdamas ranką). Liaukis tamsta, kam čia tas rankos bučiavimas. Juk aš ne vyskupas, ne karmuninkas, nei koks kunigas klebonas... Atėjau aš pas jus su blogo naujiena, bet dabar nieko nei nesakysiu.

Salomėja. Pasakyk tamstėle, kas tokio... jau n. tiek vargo perkenčiau, tai ir tą perkėsiu.

Šaltiūšius. Bet gal dar kaip nors tą bėdą nukreipsiu, juk, kas tiesa, aš šaltiūšius, nors sunku prieš valsčių kas padaryti... bet stengsiuos.

Salomėja. Sakyk... sakykgi greičiau, nes man dar blogiau, kad nežinau kame dalykas, maž su maniškiu kas blogo atsitiko?

Šaltiūšius. Kas gali atsitikti girtuokliui, jei bent degtinės pritrūktų... Matote, valsčius ketina išsiųsti visus girtuoklius, o jų tarpe ir tamstos vyrą.

Salomėja. Nelaiminga aš moteriškė.

Šaltiūšius. Nusiraminkie, kaimynėle, ką padaryti, gal duos Dievas viskas pasitaisys.

Salomėja. Duok, Dieve, ale nežinau — ir meldžiuos, prašau Dievo mielaširdystės — maldoje visa mano paguoda.

Šaltiūšius. Gerai darai, bet Viešpats Dievas pasakė: dirbk žmogau ir aš tau padėsiu, taigi reikia ir žmoniškų būdų įšikoti, nes Dievas nedarys mums nevertiems stebuklų... o kur vyras?

Salomėja. Guli kaip negyvas šale tvartų.

SCENA 4.

Tie patis ir Stasys (gerai apsitaaisęs, su nešuliu ant pečių).

Stasys. Tegu bus pagarbintas Jėzus Kristus!

Salomėja, Šaltiūšius, Onutė. Per amžių amžius. Amen.

Stasys. Sakė man žmonės, jog čia gyvena Valentinas Kandora, ūkininkas, kuris apsidėdė su Salomėja, Petro Gryvos dukterim.

Salomėja. Taip, čia... koki turite reikalą, galite sakyti, nes aš esu jo žmona.

Stasys. Kaip tai, tamsta Salomėja?

Salomėja. Taip, sakyk tamsta, ko nori iš manęs.

Salomėja. Pirmą sykį matau.

Stasys. Oi ne pirmą sykį... matydavomis kasdien, bet tai jau metų dvidešimts kaip tai buvo.

Salomėja. Nieko neatsimenu.

Stasys. Užmiršai Salomėja Stasį...

Salomėja. O Dieve... tai tamsta... tai tu, mano brolau, Stasy (puola jam ant kaklo). Stasy, mylimasai mano brolau!

Stasys. (sveikinasi ir bučiuoja ją). Sveika, sesute! o čia (rodydamas į vaikus) gal tavo vaikeliai?

Salomėja. Tai Onutė — vyresnioji, nuo šv. Onos prasidėjo jai jau trilikti metai... tai Petrukas, pabaigė dešimtus metus, o čia Magdutė aštuntus metus teturinti, dvejetas gi mirė...

Stasys. Gražus vaikučiai (sveikina juos)... nesibijokite, aš esu jūsų dėdė, myliu jus kaip mama, kaip tetušis (vaikai bučiuoja Stasį rankon). Tiesa, o kurgi tėvas?

Šaltiūšius. O manęs, Stasy, nebepažįsti?

Stasys. Ly matytas, bet sunku atsiminti.

Šaltiūšius. O atmeni, kaip mušiau tave, kuomet nu-laužei mano sode obelės šaką?

Stasys (juokdamas). A, tai Motiejus Kluonis, senas mūsų kaimynas.

Salomėja. O dabar mūsų šaltiūšius (viršila).

Stasys. Ačiu Dievui, juk geresnio šaltiūšiaus už Kluonį nei būti negali.

Šaltiūšius. O nepyksti, Stasy, ant manęs, kad tuomet mušiau?

Stasys. Dievas teuzmoka jums už tą mokslą, nes gal būčiau koku ištvirtėliu buvęs, o dabar doru žmogum likau.

Salomėja. Iš kurgi, brolau, dabar keliauji?

Stasys. Kaip paėmė mane ponas Zadora, tai ir buvau pas jį dvidešimt metų. Dabar ponas mirė, jo dvaras nupirko kiti, kurie visus tarnus pasisamdė kitus, o mus pašalino. Taigi ir grįžtu namo, bet ne tuščiomis rankomis, nes savo uždirbtųjų susidėjau porą šimtukų, o velionis ponas, Dieve duok jam dangaus karalystę, dar užrašė man mirdamas 600 rublių — tai ir turiu dabar netoli tūkstantėlės.

Šaltiūšius. Matyt, kad doras esi žmogus, jei ponas mirdamas užrašė tiek pinigų, ištikimai, matyt, tarnavai jam.

Stasys. Ponas buvo man kaip tėvas, ašgi jam kaip sūnus, ir kasžin, gal dar bent porą dešimtų metų būtų pagyvenęs, bet susikrimto dėlei sūnaus, kuris besimokydamas užsieniuose pradėjo mėtyti pinigus, pridirbo daugybę skolų... bet kam čia apie tai kalbėti... neverta dovanai kraujo gadinti. Pasiėmiau visus savo daiktus, pinigus ir sugrįžau čia pas jus gyventi ir mirti.

(Tol. bus).

LIZDELIS.

Jau sniegas sutirpo, pasaulis atgijo,
Žiema jau šaltoji nuėjo šalin;
Sugrižo kregždutės, lizdelį suvijo,
Ir laksto laimingos augštyr ir žemyn.
Lizdelyj vaikučiai vis čypia begalo,
Ir valgio jiems ieško laimingi tėvai;
Skrajoti, lakioti toli neprivalo,
Jiems skanus yr musės, uodai, vabalai...

Mergaitės, berniukai krūvon susiėjo
Ir žiūr, atsidėję, į lizdą augštyr...
Tad Jonas, vaikinai biaurus, prakalbėjo,
Priėjęs gan greitai prie lizdo artyn:
"Štai akmeniu mesiu į šitą lizdelį,
"Ir jis, tartum žaibas, ant žemės nukris!..
"Nei viens iš vaikinų taip mėtyt negali!
"O mėtau, vyručiai, taip taikiai aš vis!!!

Kaipo tarė,
Taip padarė...

Paveikslėlis čia verksmingas...

Krito lizdas nelaimingas;

Kūdykiai amžin užsnūdo,

Joks iš jų nei nesijudo...

Ir tėvai veltui raudoja,

Graudžiai, gailiai ašaroja:

Kūdykių neatgaivįsi,

Lizdo jau neprikabįsi;

Jeibę greit padirbti spėsi,

Pataisyti gi negalėsi!...

Mergaitės, berniukai net dreba iš baimės:

Jie nuodėmę bauriā supranta gerai;

"Didvyris" gi paukščių verksmingos nelaimės

Jau tyli, lyg žemė, nuliūdęs ūmai...

* * *

Daug metų praslinko; mūs Jonas pasėno,

Ir numirė jo seniai jau tėvai;

Jų ūkis jam liko; be vargo gyveno,

Nors kvaršino galvą savi jau vaikai.

Turėjo jis lauką ir šiltą pastogę;

Arkliai ir galvijai išrodė gražiai;

Pačiutę, šeimyną turėjo patogią...

Vis sveikas, laimingas gyveno ramiai.

Rugpiutę pabaigęs, jis kulti pradėjo

Ir rengėsi sėti kviečių ir rugių...

O kupiną kluoną gerybės turėjo,

Linų gi ir šieno taipogi gražių.

Bet štai netikėtai nelaimė užgriuvo:

Nakčia didis gaisras įvyko ūmai...

Gerybė ir trobos ir turtas pražuvo!...

Oi, verkė, dejavo namiškiai labai!...

Jie pelenus žarstė, visi nusiminę,

Į griuvėsius dairės, nuliūdę didžiai...

O kregždės vis čypė, lyg vargą pažinę,

Aplink griuvėsių susitelkę žemai.

Ir čypė kregždutės, aplinkui lakiojo;

O Jonas, pajuodęs, stovėj' su vaikais;

Pamatęs paukštytes, jis rankoms suplojo,

Ant kelių greit puolė, prispaustas vargais,

Ir šaukė: "O, Dieve, šventasis, galingas!

"Aš nuskaudžiau kitkart paukštyčius ma-
žus!

"Gal mano nelaimė, o, Tėve teisingas,

"Bausmė yr už darbus piktus ir baurius!!"

Ksav. Vanagėlis.

BALTAS BILIETAS.

Visiems pasitraukusiems iš po Rusijos valdžios nuo kariūmėnės (liosų) arba kantungos, apsimu išrūpinti baltą bilietą, be jokios koliekystės ar ko kitko, bet teisingu keliu. Iš kalno pinigų nereikalauju, tik gavęs nuo manęs bilietą, užmokės sudėrėtus pinigus. Tikrai reikalauju, kad sudėrėtų pinigų sumą sudėtų pas teisingą žmogų, kol negaus nuo manęs bilietus. Norintieji viršminetą bilietą gauti, lai atsišaukia pas mane sekančiu ant-rašu, įdėjęs už 2c. stampą dėl atsakymo.

Jonas Pokutinskas Box 103 ELCO, PA.

Pajieškomas yra Antanas Ryselys. Pernai prieš gavėnią važiojo į Ameriką. Perėjo rubėžių Eitkunuose. Nuo to laiko nežinoma, kas su juo atsitikė. Paeina iš kaimo Šukionių, Truskavos parapijos, Kauno gub. Kas žinotų apie jį, meldžiu pranešti seseriai:

Rožė Ryseliukė,

181 E. Main St. Amsterdam, N. Y.

PAIEŠKAU VARGONININKO!

Turi mokėti gražiai rašyti lietuviškai, gerai pažinti gaidas ir atsakoma vesti chorą. Pečių kurenti nei bažnyčios valyti nereikia. Alga atsakoma.

Kun. A. Kaupas,

64 Church St.,

Pittston, Pa.

PARSIDUODA FARMĄ.

98 akrai, išdirbtos, derlingos žemės 60 akrų, girios 19 akrų, susidedančios iš gerų pušų ir aržuolų. Giria verta 2.500 dol. Per vidurį-farmos bėga upelis. Yra malūnas, varomas garu ir vandeniū, galima jaje malti visokių grūdus. Puikūs dėl gyvenimo namas, susidedantis iš 18 kambarių, tvartai, 4 karvės, 3 arkliai, 3 piaunamos mašinos, 3 kalaveitėrei, 3 žagrės, mašina dėl seimo, 3 vežimai, ir šiaip visoki padarai ukininkystei reikalingi.

Pinigų turi turėti 3.000 dol., likusius ant lengvo išmokėjimo per 13 metų.

Gera proga leituviams su didele šeimyna.

Kreipkitės pas advokatą J. S. Lopatto,

48 Bennet Bld.

Wilkes-Barre, Pa.

Už \$1.00 gausi 10 tuzinų gražiausių popierių, 38 gatunkų su gražiausiomis dainelėmis ir puikiausiomis kvietkomis bei konvertais. Teipgi ir visokių knygų ir popierių katalogą siunčiu už 4c. stampą. Reikalauju pardavėjų ir duodu gerą pelną.

M. Žukaitis, 227 E. Main str., New Britain, Conn.

Dr. A. L. Graičunas

Pasekmingai gydau visokias ligas vyrų, moterų ir vaikų, neaplenkiu ir paslaptinių. Atsišaukiantiems iš kitur suteikiu sąžiningus patarimus per laiškus.

TELEFONAS: Yards — 3162.

3312 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

DRAUGIJOS!

H. R. Morgan

laiko dirbtuve

visokiu jums rekalingu daiktu, kaip tai: KEPURIU, KOKARDU, ŠARPU, VELIAVU ir tt.

Adresuokite:

R. H. MORGAN,

13 N. Main St., Shenandoah, Pa.

Union Ticket Agency

Seniausia Lietuviška Banka Scrantone ir Visoje Aplinkineje

Agentura Laivakorčių ant Geriausiu Linijų

Siunčia Pinigus kas dien in visas dalis svieto; taip-gi perka ir išmaino visokius pinigų. Išdirba visokius Dokumentus Amerikos ir Lietuvos teisim uo Ofisas atidarytas kas dien nuo 8-tos iš ryto iki 9- val. vak. Nede oje: nuo 10-tos iš ryto iki 5-tai valandai vakare.

ADOLF BLAU, Union Ticket Agency,

203 Lackawanna Ave., Scranton, Pa

Taip-gi turime savo krautuveje daugybę visokių maldaknygių ir svietišku knygų visokiame kalbese

TELEFONAI: Naujas 303 — Bell 662

A. UZUMECKIS,

Lietuvis Graborius ir Balzamavotojas.

Viską išpildo geriau ir pigiau negu svetimtautis.

Persamdo karietas vestuvems, krikštinoms ir t.t.

Priima lavonus ir iš kitų miestų.

Reikale kreipkitės pas savo tautietį.

324 WHARTON, ST. PHILADELPHIA, PA.

TELEFONAI:

Bell Lombard 27—39 A. Keystone Main 42—18 D.

DR. MENDELSON,

LENKIŠKAS GYDYTOJAS.

50 South Washington St. Wilkes-Barre, Pa

Swalm Hardware Co.,

No. 21 North Centre Street,
POTTSVILLE, PA.

[vairiausi geležiniai daiktai, tepalai, stiklas, dudos, plasteris, irankiai, sportiniai ir naminiai daiktai.

LIETUVIŠKAS DZIEGORMEISTERIS.

Parduodu tikro aukso laikrodelius, gvarantuojamus 25 metams. Lenciugelius ir gražius žiedus. Armonikas ir visokius muzikališkus instrumentus, albumus su muzika, akuliorius, revolverius, britvas, pocket books vyrams ir moterims Visokias knygas, rašančius, škaplierius, kryžorius Kaledasleidžiu už pusę prekės ir įkitus miestus siun-

ANTANAS PUTIRSKAS,

144 W. Market Street, Scranton, Pa.

A. & J. HURWITZ,

BANKIERIAI.

42 East Market Street, — WILKES-BARRE, PA.

Parduodu laivakortes ant visokių linijų ir siūnciu pinigų į visas pasaulio dalys. Atlieku daviernastis su maskolijos valdžia ir kitokius reikalus. Lietuviai kreip- sities prie manęs, o busite užganedjti.

DR. FR. KRAJEWSKI,

46 South Washington St.,

Wilkes-Barre, Pa.

DR. ALFRED J. WENNER,

88 SOUTH WASHINGTON STR.

(nuo pirmo Balandžio (April) persikrausto ant 77 South Washington str.)

Priėmimo valandos:

8 — 10 išryto.

1 — 4 po piet.

7 — 9 vakare.

Bell telephone 191 B.

Peoples telephone 1002.

TEMIKYTE LIETUVIAI!

Kelionė per jures. Tūkstančiai tūkstančių mūsų tautie- čių keliauja į prigimtą šalį ir iš tenai atgal į Ameriką, o visi labiausiai užganėdinti, kurie perka laivakortes pas:

JONA NEMETH'A,

3 N. MAIN STR., WILKES-BARRE, PA.

O kodėl? Nes turi gerą prižiūrėjimą, parankią kelionę, kad tartum kaip ir pačios kompanijos būtų pirkę laivakortes. Siuntimas pinigų greičiausias ir pigiausias pasaulyj.

VIENTATINE LIETUVIŠKA DIDELE KRAUTUVS

Geriausiu armonikų, skripų, klarnatų, koncertinių trubių ir daugybę visokių muzikališkų instrumentų. Puikiausių dziegorėlių, lenciugėlių, visokių gražių žiedų, laketų, spilkų, kolėikų, gerų britvų, druka- vojamų mašinukų, albumų, revolverių, križių, rašan- čių, škaplierių, guminių literų, istorijų, dainų, pasa- kų ir visokių maldaknygių. Gražių popierių groma- tų rašymui tuziną už 25c., 5 tuzinai už \$1.00. Dailių atidaromų al- toriukų ir pavinėdavonių siuntimui į Lietuvą. Atsiųsk savo tikrą adresą ir už 5c. marke, o aptursi No. 3 Katalioga su 450 pavei- kslų ir 1000 visokių naudingų daiktų. Aš gvarantuojau, kad mano tavoras pirmos klasos o prekės pigesnės kaip kitur; orderius iš- siunčiu greitai. į visus Amerikos, Kanados ir Anglijos kraštus Kviečiu visus atkankyti su visokiais pirkiniais ir orderiais pas

K. VILKEWICH,

112 Grand St.,

St. Dep. D.

Brooklyn, N. Y.

OFFICE NEW PHONE 37. RESIDENCE 1100.

LIETUVIŲ ADVOKATAS

JONAS S. LOPATTO

47-48-49 Bennett Building, Wilkes-Barre, Pa.

Norintieji pasiskolinti pinigų ant pirmo mortgage, arba pirkti namus lai kreipiasi.

Naujas Telefonas 1006.

Senas Telefonas 659.

Dr. Albert Kaufmanas,

—: GYDYTOJAS IS LIETUVOS. :—

Specialistas visoje ligose.

Gydo labiausiai užsisenėjusias vyrų, moterų ir vaikų ligas. Galima susikalbėti lietuviškai, lenkiškai, rusiškai ir vokiškai. Yra daktaru keleto lietuvių ir lenku kuopu Turi mašiną, su kuria galima matyti ir pažinti ligas kune, kaip per stiklą, užtai ligos yra tikrai ir greitai išgydomos.

Prima nuo 8 iki 10 val. išryto, nuo 2 iki 4 popiet,
nuo 7 iki 9 vakare.

51 N. Washington St., Wilkes-Barre, Pa.

ADRESAI CENTRO VYRIAUSYBĖS SUSIV. LIET.**RYMO-KAT. AMERIKOJE:****KUN. S. PAUTIENIUS** prezidentas

P. O. Girardville, Pa.

JONAS RIKTERAITIS vice-prez.,

67 James St., Waterbury, Conn.

KAZYS KRUSINSKAS sekretorius,

457 — 17th St., Brooklyn, N. Y.

REV. V. STAKNEVIČIUS, išdininkas,

207 Adams Str. Newark, N. J.

Globėjaikajos:**JONAS VIERAITIS,**

107 So. Harding St., Worcester, Mass.

KAZYS VASKEVYČIA,

186 Jefferson St., Newark, N. J.

KUN. V. VIZGIRDA knygius,

190 So. Meade St., Wilkes-Barre, Pa.

KUN. V. STAKNEVIČIA dvasiškas vadovas,

207 Adams St., Newark, N. J.

FABIOLĖ,

Garsi kardinolo Wisemano apysaka. Vertė Vytas Kaina 1 doleris. Imantiems daugiau, kaip vieną egzempliorių, nuleidžiamas didelis nuosimtis.

Gaunama pas:

REV. V. VARNAGIRIS,

312 S. 4th St.,

BROOKLYN, N. Y.

Tautiet! Jei reikia Tau statyti nauji namai, ar taisyti seni, tai žinok, kad tatai atliks kuogeriausiai kontraktierius **MIKAS SLAPIKEVIČIUS**, New Philadelphia Pa.

Nauja Knyga—Biblija—arba šv. Raštas išleistas**KUN. S. PAUTIENIAUS.**

Tik vienas šitas šventaraštis yra katalikiškas.

Kaštuoja \$2.00 ir 15c. persiuntimui

Adresas: **REV. S. PAUTIENIUS,****GIRARDVILLE, PA.****MOKYKIMĖS PATIS.**

Gramatika angliškos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) \$1.00.

Vaikų draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo 15c.

Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo 10c.

Aritmetika mokytis rokundų be mokytojo su paveikslais (apdaryta) 35c. Pinigus siųskit per Money Order po šiuo adresu: **P. MIKOLAINIS,**

Box 62

NEW YORK CITY.**BEN. J. KMELEWSKI**

— NAUJAS TELEFONAS 1357. —

Parsiduoda laivakortės ant geriausių linijų. Siūnčia pinigų į seną kraują greitai ir saugiai. Žemės ir Notarijaus dalykai taipogi doviernastis.

102 North Sherman St., — **WILKES-BARRE, PA.****"DRAUGO"****SPAUSTUVĖ**

NAUJAUSIA, DIDŽIAUSIA IR GERIAUSIA GREITAI ATLIEKA
— IVAIRIŲ IVAIRIAUSIUS DARBUS

SPAUDINA
PIGIAI

UŽKVIETIMUS IR KITOKIUS DARBUS**KONSTITUCIJAS, PLAKATUS, TIKIETUS,**

RAIDĖS STATOMOS DIDELE—NAUJAU-SIOJO PATENTO—MAŠINA "LINOTYPE"

ADRESUOKITE

"DRAUGAS"

314 E. Market St.

Wilkes-Barre, Pa.